

N. ΣΟΥΣ.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

10 Ὅδῳ Προαστείου, ἀρ. 10
Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐ-
θείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου,
χαρτονομισμάτων, χρυσοῦ κτλ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καρὸλον Μερουβέλλ: Οἱ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ, δραματικώτα-
τον μυθιστόρημα, μετὰ εἰκόνων, μετάφρασις Κ. — Φ. Γκουεράτση: Ἡ
ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ, ἱστορικὸν μυθιστόρημα, μετάφρασις Π.
Πανᾶ. — Γεωργίου Ὁρέ: Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΡΑ, μετάφρασις Ι. Π.
Γεωργαντοπούλου.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

προπληρωτέα

Ἐν Ἀθήναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσᾷ 15.

Ἐν Ρωσίᾳ ρούβλια 6.

Οἱ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ

Λήγοντος τὴν 31^{ην} τρέχοντος τοῦ 5^{ου} ἔτους τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων», παρακαλοῦνται ὅσοι τῶν κκ. Συνδρομητῶν ἡμῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσιν ὡς τοιοῦτοι καὶ κατὰ τὸ Ζ' ἔτος, ν' ἀποστείλωσιν ἐγκαίρως τὴν συνδρομὴν αὐτῶν. Τὴν αὐτὴν παράκλησιν ἀπευθύνομεν καὶ πρὸς τοὺς κκ. Συνδρομητὰς, ὧν ἡ συνδρομὴ ἔληξεν ἤδη τὴν 30^{ην} παρελθόντος Σεπτεμβρίου.

Οἱ ἀπευθύνοντες αἰτήσεις περὶ ἀποστολῆς φύλλων τῆς καθημερινῆς ἐκδόσεως τοῦ λαϊκοῦ μυθιστορήματος :

ΙΑΤΡΟΥ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

παρακαλοῦνται νὰ ὑπογράψωσιν αὐτὰς ἐὺ α ν α γ ν ὡ σ τ ω ς, διότι πολλαὶ τούτων παρέρχονται ἀπαρατήρητοι, ὡς ἐκ τοῦ δυσαναγνώστου τῆς ὑπογραφή. Γνωστοποιεῖται δ' αὐτοῖς, ὅτι οἱ ἀποστέλλοντες δραχμὰς 6, ἀντίτιμον 120 φύλλων, λαμβάνουσι

ΔΩΡΕΑΝ

τὸ ἐξ 600 σελίδων ὠραιότατον μυθιστόρημα τοῦ Αἰμίλιου Ρισβούργ :

ΤΑ ΔΥΟ ΔΙΚΝΑ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΟΙ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΙ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ZOYANNA TPEΛAN

[Συνέχεια]

A'

Τὸ προσκύνημα τοῦ Ἑλβέν.

Τὴν Κυριακὴν ἐκείνην, ἀπὸ τῆς χαραυγῆς, ὁ νεωκόρος ἔκρουε θορυβωδῶς τοὺς κώδωνας τοῦ κωδονοστασίου διὰ τὸν πρωϊνὸν ἑσπερινόν, αἱ δὲ οἰκονόμοι τῆς κωμοπόλεως φέρουσαι τὰ λευκὰ αὐτῶν περιζώματα διετέλουν ἐν ἐνεργῶ ὑπηρεσίᾳ.

Τὸ Ἑλβέν ἦν ἀνάστατον.

Αἱ οἰκίαι ἐβόμβυζον ὡς κυφέλαι μελισσῶν.

Αἱ χύτραι εἶχον τεθῆ ἐπὶ τῆς ἐστίας πρὸ τῶν δαυλῶν, τὸ δὲ ζέον ὕδωρ ἀνέδιδεν ἀτμούς. Τὰ πάντα ἠτοιμάζοντο διὰ τὴν φιλοξενίαν.

Δὲν ὑπῆρχεν οἰκογένεια, ὅσῳ πτωχῇ

καὶ ἂν ἦν, ἥτις νὰ μὴ ἀνέμενε σωρείαν φίλων καὶ συγγενῶν.

Ἦτο ἐπίσημος ἡμέρα τοῦ τόπου, τρεῖς δὲ ἤδη κυριακάς, κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς λειτουργίας ἐξόδου, ὁ κῆρυξ ἀνήγγελε μεγαλοφώνως παντοῖα εἶδη διασκεδάσεων, σκοποβολῆν, πάλην, βάτραχον, μετὰ ἄθλων εἰς τοὺς νικητὰς προσφερομένων ὑπὸ τῶν γενναιοδώρων πυργοδεσποτῶν καὶ τῶν ἀστῶν τῶν πέριξ.

Ὁ καιρὸς ἦν εὐδιδος.

Ζωηρὸς ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν, ἡ δ' ἡμέρα προεμνηύετο λαμπρά.

Ἡ Νιότ Κουσάκ πρώτη ἡγέρθη ἐν τῇ κωμοπόλει.

Πολὺ πρὸ τῆς ἡῶς οἱ θεράποντες τοῦ σταύλου τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Στρατάρχου εὐρίσκοντο ἐπὶ ποδῶν, ἐτοιμαζόμενοι διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν ζῶων, ἅτινα δὲν θὰ ἐβράδυνον νὰ ἐλθῶσιν.

Ἐν τῷ μαγειρείῳ ἡ κυρὰ Ζακοῦ διηύθυνε ἀπὸ τῆς χαραυγῆς πληθὺν γυναικῶν, σπευδουσῶν εἰς πᾶσαν τοιαύτην ἐπείγουσαν περίστασιν νὰ παράσχωσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν.

Ἐνόμιζέ τις, ὅτι ἡ πατρὶς διετέλει ἐν κινδύνῳ· τοσοῦτος πανταχοῦ ἐγένετο θόρυβος.

Πλὴν δὲν ἐπρόκειτο περὶ κινδύνου ἀλλὰ περὶ ἐορτῆς. Δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐκδράμωσι κατὰ κατακτητῶν, ἀλλὰ νὰ δεχθῶσι ξένους καὶ νὰ περιποιηθῶσιν αὐτούς.

Εἶχε συρρέουσι ἐκεῖ πληθὺς καλογραιῶν παντοίων ταγματῶν ἵνα ὑπηρετήσωσι. Πᾶσαι δ' αὐταὶ ἠσχολοῦντο μετὰ ζήλου εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν τροφῶν καὶ τὴν διευθέτησιν τῶν τραπέζων.

Ἡ κυρὰ Νικόλ ἐπιτηροῦσα εἶδε τὰς δεούσας διαταγὰς καὶ προσεῖχεν εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν αὐτῶν.

Ὁ ὀβελὸς ἐστρέφετο ἤδη, τὰ δὲ πύραυλα ἀπῆστραπτον ὑπὸ τὰς χύτρας ἀναδιδούσας εὐάρεστον ὀσμήν.

Αἱ τροφαὶ ὑπῆρχον ἄφθονοι ἵνα τραφῇ ὀλόκληρος στρατός.

Οἱ νεανίαι τοῦ Μαλεστράδ ἠδύνατο νὰ ἔλθωσιν, ἐπίσης καὶ οἱ τοῦ Ζοσελὲν καὶ τοῦ Λοκμινέ.

Θὰ ἐγένοντο δεκτοὶ μετ' εὐχαριστήσεως.

Τὰς ἡμέρας ὅμως ἐκείνας τὸ ποσὸν τῶν τροφῶν δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ποῖόν αὐτῶν. Εἰς μάτην δύναται τις νὰ ἦ καλὸς μάγειρος, δὲν εἶναι ὅμως εὐκολον νὰ προσέχη τὰς χύτρας του, συγχρόνως δὲ νὰ υποδέχηται τοὺς προσερχομένους καὶ ν' ἀσπάζηται τὴν σωρείαν τῶν ἐξαδέλφων, οἵτινες ἔρχονται ὀλονέν.

Οἱ συγγενεῖς ἐνὲς Βρεττανοῦ τοῦ Ἑλβέν ἢ τοῦ Λοκελτὰς ἢ τοῦ Πλουμεργὰ εἰσὶν ἀπιστεύτως πολλοί. Τοῦτο ὅμως οὐδαμῶς στενοχωρεῖ αὐτούς.

Οἱ Μορβιανοὶ ὑποδέχονται καὶ φιλοξενοῦσι τοὺς συγγενεῖς τῶν πρόθυμοι νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς πᾶσαν θυσίαν. Ἐξαντλοῦσι πᾶσαν αὐτῶν οἰκονομίαν, κενοῦσι τελείως τοὺς ὀρνιθῶνας τῶν χωρὶς νὰ δυσανασχετῶσιν ἢ νὰ λυπῶνται διὰ τοῦτο.

Οἱ ἐξάδελφοι θ' ἀποδώσουσιν αὐτοῖς τὴν

φιλοξενίαν κατὰ τὸ προσεχὲς προσκύνημα τῆς ἐνορίας τῶν.

— Τὸ Πενοὲ καὶ τὸ Τρεδιὸν θὰ τραβήξουν τὸν βάτραχον αὐτὴν τὴν χρονιά, εἶπεν ὑπηρετικὸς τις. Ποῖος θὰ κερδίσῃ;

— Τὸ Πενοὲ βέβαια, ὑπέλαθεν ἑτέρα, ἂν ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Κορεντῖνος λάβουν μέρος.

— Ὁραῖα παλληκάρια, εἶπε μία τῶν μοναχῶν, ἐνδιαφερομένη διὰ τὴν ὠραιότητα τοῦ Κεραנדάλ.

— Ὁ Ἰάκωβος ἐκέρδισεν εἰς τὴν σκοποβολὴν πέρυσι καθὼς πάντοτε. Εἶναι περιφημὸς σκοπευτής. Τὸ βραβεῖον ἦτο μία ὠραία ἀργυρὰ καρφίτσα ποῦ ἤξιζε ἐν τάλληρον. Τὴν ἔδωσε τῆς Νιότ διὰ νὰ τὴν φιλήσῃ. Ἀλήθεια, Νιότ;

— Ναί, βέβαια.

— Πλούσιον δῶρον, εἶπε στενάζουσα, ἄλλη καλογραῖα παρηκμακυῖα ἤδη τὴν ἡλικίαν. Δὲν εἶχα τέτοια τύχη εἰς τὴν ζωὴν μου.

— Φαίνεται πῶς ἡ δεσποσύνη τοῦ Σαίν-Ζιλδὰς νυμφεύεται.

— Θὰ ἰδοῦμε ἓνα ἐξαισίον γάμον.

Οὐδεμία τῶν γυναικῶν ἐστέναξεν. Οὐδαμῶς ἐζηλοτύπησαν τὴν δεσποινίδα δὲ Φοντερόζ.

Ἡ καρφίς ἡ ἀξίζουσα ἐν τάλληρον ἐκέντα τὴν ζηλοτυπίαν τῶν καὶ ἐφθόουν τὴν Νιότ, ἥτις ἀπέκτησεν αὐτὴν ἀντὶ τόσῳ μικροῦ τιμῆματος. Τὰ πλοῦτη τοῦ Σαίν-Ζιλδὰς ἦσαν τόσον ἀνώτερα τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν ὄνειροπολημάτων αὐτῶν, ὥστε οὐδὲ νὰ φαντασθῶσιν αὐτὰ διανοοῦντο.

Ἐν τούτοις ὁ νεωκόρος ἤρξατο κρούων τοὺς κώδωνας προαγγέλλων τὴν λειτουργίαν.

Αἱ ἄμαξαι ἐπορεύοντο ἤδη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἑλβέν, τῆς διασχιζούσης εὐθέως τὴν κωμόπολιν ἀπ' ἀκροῦ εἰς ἄκρον.

— Νὰ! ἔρχονται οἱ ἄνθρωποι, εἶπεν ἡ κυρὰ Ζακοῦ. Κάμετε γρήγορα.

Αἱ ὑπηρετοῦσαι γυναῖκες ἐδιπλασίασαν τὸν ζῆλόν τῶν.

Ἡ ξενοδόχος ἔνευσε τῇ Νιότ, ἥτις ἔσπευσε.

— Καὶ ἡ νέα κυρία; ἠρώτησεν.

— Εἶναι πολὺ ἀδύνατη, ἀπήνητησεν ἡ Νιότ, καὶ τὸ χρῶμά της εἶναι πολὺ ὠχρόν.

Ἐντὸς τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Στρατάρχου ὁ ζῆλος ἦν εἰς τὸ ἔπακρον.

Ἐξω ὁ θόρυβος ὀλονέν ἠῤῥανε.

Διήρχοντο φορεῖα παντὸς εἶδους, ἰδίως ἐλεεινά, πλήρη γυναικῶν, παίδων καὶ γερόντων, πάντων ἐν εὐθυμίᾳ καὶ χαρᾷ.

Ὅλοι ἐνδεδυμένοι αἱ μὲν γυναῖκες δι' ἐσθήτων ἐκ χονδρῶ ὑφάσματος ζυγίζουσῶν ἐξ τοῦλάχιστον χιλιόγραμμα, ἡ ἐξ ἰνδιάνης ἢ τουλπανίου, οἱ δ' ἄνδρες δι' ἐπιχιτανίων ἢ σάκκων, ἔχαιρον, ἐκραύγαζον, ἔψαλον καὶ ἐθορύβουν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Πλεκαρδὲκ ἔχαιρέτων τοὺς τοῦ Πλωδρὲν πετῶντες τοὺς πύλους τῶν εἰς τὸν ἀέρα. Οἱ ἀγρόται τοῦ Κερδρογοῦν ἔτεινον τὰς ἐκ κέρατος ταμβάκοθῆκας τῶν τοῖς φίλοις αὐτῶν τοῦ Τρεδιόν, Αἱ κόραι τοῦ Σουλνιὰκ αἱ πεφημισμέναι.

ἐγέλων τοῖς νεανίαις τοῦ Πλουμελέκ, ἵνα δείξωσι τοὺς λευκοὺς καὶ μαργαριτοειδεῖς αὐτῶν ὀδόντας.

Ἐμίλου περι τῶν κτυπημάτων, ἄτινα ἀντηλλάγησαν κατὰ τὸ τελευταῖον προσκύνημα τοῦ Μολάκ ἢ τοῦ Σαίν-Κονγάρ.

Δὲν ὑπάρχουσιν ἑορταὶ ἄνευ διαπληκτισμῶν τοῦτο δ' ἀποδεικνύει ὅτι ἐπαξίως ὑπερασπίζει τις τὴν σημαίαν τῆς ἐνορίας.

Ἄλλως τε δὲν εἶναι ὄνειδος νὰ κτυπαταῖ τις τούναντιον, εἶναι αἶσχος νὰ ἦναι τις δειλός, τοιοῦτος δὲ δὲν εἶναι ὁ Βρεττανός.

Ἄπαγε!

Γενναῖος μαχητής, προκειμένου περι κτυπημάτων, ἦτο ὁ Ἰάκωβος Κερανδάλ, ὅστις πανταχοῦ ὅπου ἀνάγκη παρίστατο ἀντεπροσώπευε γενναίως τὸν τόπον του.

Διὰ τοῦτο, μεθ' ὅλα τὰ περὶ αὐτοῦ λεγόμενα κρύφα, ἐσέβοντο καὶ ἐτίμων αὐτὸν εἰς ἄκρον.

Ἡ γενναϊότης θεωρεῖται ὡς τιμὴ ἐκεῖ ὅσον εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου, Ἀληθῶς ὁ Ἰάκωβος ἦτο ἀνδρεῖος, ἀψηφῶν πάντα κίνδυνον καὶ ἔτοιμος πάντοτε ν' ἀνδραγαθήσῃ.

Καὶ ὁ Κορεντίνος ἦν ἐπίσης γενναῖος, ἀλλ' ὀλιγώτερον τοῦ Ἰακώβου τολμητίας.

Ὁ Ἰάκωβος ἦν δημοφιλέστερος.

Εἰς τὰς ἐνορίας θὰ ἀνύψουν καὶ θὰ ἐφερον αὐτὸν ἐν θριάμβῳ ἂν ἤθελεν.

Ἡγάπων τὸν Ἰβ διὰ τὸν ἐντιμον χαρακτήρα του,

Ἐθαύμαζον τὸν Κορεντίνον διὰ τοὺς εὐγενεῖς αὐτοῦ τρόπους καὶ τὴν καλὴν συμπεριφορὰν του.

Ἄλλ' ὁ ἦρωσ τῶν προσκυνημάτων καὶ τῶν πανηγύρεων ἦν ὁ Ἰάκωβος.

Ὁ Ἰάκωβος διήγειρεν ἀπεριγράφτον ἐνθουσιασμόν.

Ἐλάτρευον αὐτόν.

Οἱ κώδωνες ἤχουν τὸ τελευταῖον, ἡ δ' ἐκκλησία τοῦ Ἐλβὲν ἦτο ἔμπλεως πλήθους· τὸ κοιμητήριον ἦν πλήρες ἐπίσης μέχρι τῶν τοίχων· καὶ αὐτὸς ὁ κῆπος τοῦ ἱερέως εἶχε καταληφθῆ, ὅτε ἡ ἀμαξία τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος τοῦ Ζοσελὲν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Στρατάρχου.

— Νά, ὁ κύρ Λεσιγιδού! ἀνέκραξεν ἡ Νιότ.

— Τόσω πρωί, ὑπεντοθόρισε ἡ κυρὰ Ζακού. Δὲν κοιμάται ἡ μαίμου!

[Ἐπεται συνέχεια].

*Κ.

Συन्दρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὰ «Ἐκλεκτὰ Μυθιστορήματα» κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν. Φύλλα προηγούμενα εὐρίσκονται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ ἡμῶν, εἰς πάντα τὰ Ὑποπρακτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, καὶ τοῖς κ.κ. Ἀνταποκριταῖς ἡμῶν.

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

ΙΓ'

Τὴ μίαν μάχην, ἔπειτα τὴν ἄλλη, Πού ἐγίνοντο μαζί εἰς δύο μέρη
Θὰ σὰς εἰπῶ . . . Ἡ λύσσα ἦτανε τόση,
Π' ὅποιος ἀπὸ μακρὰ νὰ καταβαῖνουσ
Ἐβλεπε τὰ σπαθιά 'ς ταῖς πανοπλίαις.
Κόβοντας ἀπ' αὐταῖς τόσα κομμάτια
Ἐτρμε ἐπὶ τὸ φόβον σὰν καλὰ μί.

(ΟΡΓΑΝΑΟΣ ΕΡΩΝΕΝΟΣ)

Ἴσως ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῆς καρτερίας. Κάρολος ὁ Ἀνδεγαυὸς ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκτὴν ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἠσθάνετο ὅτι τὸ θάρρος αὐτοῦ ἐκινδύνευε νὰ ἐκλείψῃ.

Ἄν τις ἔθετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας του, θὰ ἐβλεπεν ὅτι οἱ παλμοὶ τῆς, οὔτε ταχύτεροι, οὔτε βραδύτεροι ἦσαν τῶν συνήθων. Ὅτε πᾶσα ἐλπίς ἐξωτερικῆς βοηθείας ἐξέλιπεν, ἡ ψυχὴ του εὐρεθείσα ἐν τῷ διλήμματι: ἢ νὰ ὑποκύψῃ ἠττηθεῖσα, ἢ νὰ ἐπιζήσῃ τοῦ κινδύνου, ἀνέπτυξε τοιοῦτο σθένος, οἷον οὐδέποτε ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἰκανὴ ν' ἀναπτύξῃ, ἂν μὴ ἐπήρχετο ἡ περίστασις.

Ἡ γαλέρα εἶχε βυθισθῆ εἰς μιλλίου περιπίου ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἀπόστασιν, μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Λινάρου καὶ τῆς Σιβιταβέκκις· ὁ δὲ Κάρολος ἐξῆλθεν εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ τόσον κεκοπιαικῶς, τόσον ἐξηνητλημένος, ὥστε ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ζωὴ διετηρήθη μόνον ἐν αὐτῷ, ὅπως μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῇ θαλάσῃ.

Τὴν πρωτὰν, ὁ φιλοδόξος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὁ προωρισμένος ὅπως ἀνατρέψῃ τὸν θρόνον τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου, εὐρέθη ἀναίσθητος ἐπὶ τῆς ἀμμου, παγωμένος καὶ κατάβροχος.

Ὁ ἔσχατος τῶν ἀνθρώπων ἡδύνατο ἀτιμωρητὴ νὰ τὸν προσβάλλῃ ὁ δειλότερος, νὰ τὸν φονεύσῃ.

Μία μόνη, ἔστω καὶ ἀσθενεστάτη πνοή, ἡδύνατο νὰ σβέσῃ τὸν ζωϊκὸν σπινθῆρα, ὅστις ὠλισθάνειν, οὕτως εἰπεῖν, τρέμων περὶ τὴν ἔδραν τῶν συναίσθημάτων. Ἡ τοῦ ἡλίου θερμότης, εἰσδύουσα εἰς τὰς φλέβας του, ἤρξατο νὰ θερμαίνῃ τὸ αἷμα του καὶ ν' ἀνακαλῆ τὴν ζωὴν εἰς τὰς συνήθειας αὐτῆς λειτουργίας. Ἐπὶ τέλους, ὁ Κάρολος ὑπεγερθεὶς ἐκάθησεν, ἀλλ' ὡς ἀνθρωπος οὐδὲν ἐνθυμούμενος καὶ βλέπων μετὰ τρόμου τὴν θάλασσαν. Ὁ οὐρανὸς ἦτο αἰθριος, ἡ θάλασσα ἤρεμος. Μαρτύρια δὲ τῆς φοβερᾶς αὐτῆς ὀργῆς, ἐφαίνοντο ἐπιπλέοντα, κωπηλάται, σανίδες καὶ κῶπαι. Φαιδρά, κυανόχροι καὶ ὠραία, ἐκινεῖτο βραδέως, ὡς τὰ βήματα

τοῦ Κυρίου, προσκαλοῦσα τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῶν θελητήρων τῆς ἡδονῆς νὰ ἐμπιστευθῶσιν ἐαυτοὺς εἰς τὴν ἀπειρον ἐπιφάνειάν τῆς.

Τοιαῦτα θέλητρα ἔχει καὶ ἡ ἀμαρτία! Ἐν μέσῳ τῶν λειψάνων τῆς τρικυμίας, διεκρίνετο Ἀρμάνδος, ὁ δυστυχὴς κυβερνήτης. Ἐπλεεν ὑπτίος, καὶ ἡ γαστήρ αὐτοῦ, ἡ ἐκ φύσεως ἐξωγκωμένη, εἶχεν ἐξογκωθῆ ἔτι μάλλον, ὡς ἐκ τοῦ καταποθέντος ὕδατος. Φερόμενος τῆδε κάκεισε ὑπὸ τῶν ἀνέμων, ἐφαίνετο ὡσεὶ πλεύουσα νῆσος. Καὶ ὅτε μὲν τὸ κύμα, ἀνυψοῦν αὐτὸν ἐπὶ τῶν νώτων του, ἐφαίνετο θέλον νὰ τὸν ἀποδώσῃ εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' αἰφνης ἀποσυρόμενον τὸν μετέφερε μακρότερον ἢ πρὶν ὅτε δὲ ἀπέθετεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς παραλίας, ἀλλ' αἰφνης, ὡσεὶ μετανοήσας, ἐπανερχόμενον τὸν ἤρπαζεν αὐθις. Ἄν δὲ ἀπαξ ἢ δις ἤρχετο ἀσθενές, ὡπισθοχώρει ὅσον ἡδύνατο, ὡσεὶ θέλον νὰ ἐφορμήσῃ ἰσχυρότερον· οὕτω δὲ κατὰ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην ἐπάνοδον, περιβάλλον αὐτὸν διὰ τῶν ἀφρῶν του καὶ κοχλάζον, τὸν ἐπανεφέρει μεθ' ἑαυτοῦ ἐν θριάμβῳ. Ἐφαίνετο παιδίον παίζον μετὰ τοῦ ἀθύρματός του . . . ἀλλὰ τὰ ἀθύρματα τῆς θαλάσσης εἶναι συντρίμματα πλοίων καὶ πτώματα.

— Πτωχὲ κυβερνήτα Ἀρμάνδε! εἶπε στενάξας ὁ Κάρολος, ἀφοῦ παρετήρησεν αὐτόν, καὶ ἐβυθίσθη εἰς ἀλγεινὰς σκέψεις.

Εἶτα, ἀνυψώσας τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδε μακρὰν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος πλοῖά τινά, τὰ ὅποια, ὠθούμενα ὑπὸ οὐρίου ἀνέμου, ἔπλεον πρὸς τὴν γῆν.

Ὁ Κάρολος, λησμονήσας πᾶν ἄλλο αἰσθημα, ἀγωνιῶν μεταξὺ φόβου καὶ ἐλπίδος, ἠγέρθη ὀρθιος, προσπαθῶν νὰ διακρίνῃ ἂν τὰ πλοῖα ἐκεῖνα ἦσαν ἐκ τῶν ἰδικῶν του.

Ὁ οἶκτος ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ φιλοδόξου ὁμοιάζει πρὸς τὰ ἐν τῷ νῶ τοῦ παράφρονος φωτεινὰ διαλείμματα.

Ὁ κυβερνήτης Ἀρμάνδος καὶ οἱ ἐν τῇ συμφορᾷ συνάδελφοί του ἐλησμονήθησαν διὰ παντός!

— Μὴ μὲ ἀπατῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ μου; μὴ μὲ πλανᾷ ὁ πόνος μου; ἀνέκραξεν ὁ Κάρολος τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς, ὅπως ἴδῃ καλλίτερον. Δὲν εἶναι ἐκεῖνη ἡ προσφιλὴς σημαία μου; εἶναι βεβαίως κυανῆ . . . ναί . . . ὄχι . . . Ἄ! εἴθε μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Διονυσίου νὰ ἦναι αὐταὶ αἱ γαλέραι μου, καθὼς ἡ σημαία των εἶναι πράγματι κυανῆ. . . ἀλλὰ φεῦ! καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ Μαμφρέδου ἔχει τὸ ἔδαφος κυανοῦν . . . ἀλλ' ὁ λευκὸς ἀετὸς εἶναι μέγας καὶ θὰ διεκρίνετο . . . ὦ! καθὼς ἐκυμάτισαν, εἶδον μίαν πτυχὴν ἐρυθρὰν . . . ναί, ἐρυθρὰν. . . ὦ ἅγιε Μαρτίνε! ἡ σημαία μου! . . . τὰ χρυσαῖα κρῖνα! . . . καὶ τὸ ἐρυθρὸν δίκρανον! . . .

Ταῦτα λέγων, ἐξεδήλου τοιοῦτοτρόπως τὴν χαρὰν του, ὥστε καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος, ἐνθυμούμενος βραδύτερον αὐτὴν, ἠρρυθρία, διότι εἶναι ἀρχαῖόν τι γωμικόν, ὅτι «οὐδεὶς εἶναι ἦρωσ, ὅταν ἦναι μόνος».

Ἡ τύχη, ὡς γυνὴ, βαρυνθεῖσα τὸν

Μαμφρέδην, ἠκολούθει τὰ ἴχνη τοῦ Καρόλου, καὶ ὡς γυνὴ κατέλιπε τὸν ἀγαθὸν χάριν τοῦ μὴ τοιοῦτου.

Οἱ ἀπὸ τῶν γαλερῶν, διακρίναντες τὰ σημεῖα, ἄτινα ἐποίει αὐτοῖς ὁ Κάρολος, προσήγγισαν εἰς τὴν παραλίαν, καὶ οἱ Γάλλοι ἐχαίρεισαν τὸν κύριόν των μεθ' ὅσης χαρᾶς δὲν θὰ ἐχαίρειζον καὶ ἀνθρώπων ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν διὰ θαύματος.

Οὐ μακρὰν τοῦ μέρους, ἔνθα ἦσαν, διεκρίνοντο τὰ κωδωνοστάσια, οἱ θόλοι τῶν ναῶν καὶ αἱ ὑψηλότεραι τῶν οἰκιῶν πόλεως τινος— τῆς Σιβιταβέικιας— ὅπου ὁ Κάρολος ἔφερεν ἀκτοπλοῶν τὰς εἰκοσιν αὐτοῦ γαλέρας.

Καταλιπὼν δ' αὐτὰς ἐκεῖ μετὰ τοῦ πλειεστου τῶν πληρωμάτων, ἀπῆλθε κατεσπυσμένως εἰς Βιτέρβον, ὅπου ἦτο ὁ Πάπας. — Οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους, ὡς ἄνθρωποι συνδεόμενοι διὰ τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ συμφέροντος δύνανται νὰ ἐναγκαλισθῶσιν.

Ὁ δὲ Μομφόρτ, εὐνοηθεὶς καταπληκτικῶς ὑπὸ τῆς τύχης, διῆλθε τὴν Ρωμανίαν, ὅπου ἔδραμον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ Γουέλφοι τῆς Ἰταλίας, ἐν οἷς καὶ τετρακόσιοι Φλωρεντίνοι, καὶ ἐβάδιζε πρὸς τὸ Βιτέρβον.

Ὁ Κάρολος ἔχαιρε μεγάλως ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τοῦ Μομφόρτ, ἔτι δὲ μάλλον ἐπὶ τῇ τῶν τετρακοσίων Φλωρεντίνων, οἵτινες εἶχον προστεθῆ εἰς τὸν στρατόν του.

Ὅτε οἱ Γιβελλίνοι, χάρις εἰς τὸν Φαρινάταν, ὑπερίσχυσαν ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1260 πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ Γουέλφοι φυγόντες, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 13 Σεπτεμβρίου, κατέφυγον εἰς Λούκκαν, ὅπου διέμειναν ἐπὶ μακρόν, ἄχρις οὐ τῶν τῆς πόλεως ταύτης κατοίκων, οἵτινες εἶχον δεχθῆ αὐτοὺς προθύμως, ἠττηθέντων ὑπὸ τοῦ ἀηττήτου ἐκείνου ἀνδρός, ἠναγκάσθησαν νὰ ζητήσωσιν ἀσυλον ἀσφαλέστερον, ὅπως ἀποφύγωσι τὴν σκληρὰν καταδίωξιν τῶν ἐχθρῶν των.

Περίπτωσης ἀξιοθρήνητος!

Πολλοὶ δέσπονται ἔτεκον ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἀγίου Πελεγρίνου. Πολλοὶ εὐπατρίδαι ἀπέθανον τῆς πείνης καὶ τοῦ ψύχους καθ' ὁδόν!... Ἐπειδὴ ὅμως — καθ' ἃ λέγει ὁ ταῦτα διηγούμενος ἱστορικός — ἡ ἀνάγκη καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον γενναῖον, ἀποσυρθέντες εἰς Βονωνίαν, ἤρξαντο ν' ἀσκῶνται καθ' ἐκάστην εἰς τὰ ὄπλα, καὶ ἐπὶ τέλους ἀπέκτησαν φήμην ἀνδρείων ἵπποτων. Προσκληθέντες ὑπὸ τῶν ἐν Μοδένῃ Γουέλφων, κατέβαλον τοὺς ἐκεῖ Γιβελλίλους. Αὐτὸ τοῦτο ἔπραξαν καὶ ἐν Ρηγίῳ, ὅπου δῶδεκα αὐτῶν, κληθέντες μετὰ ταῦτα Παλαδῖνοι, ἐφόνευσαν τὸν ἄγριον γίγαντα Τάκαν, ὅστις διὰ φοβεροῦ σιδηροῦ ροπάλου ἐφόνευε πάντας ὄσους εὗρισκεν ἐνώπιόν του, ὡς δύναται νὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης — ἂν ἐπιθυμῇ νὰ μάθῃ τὰ γεγονότα ταῦτα, ἄτινα εἶναι ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἡμετέρας ἱστορίας— ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τοὺς ἄνδρας τούτους, οἵτινες εἶχον ἀποκτήσει μεγάλην φήμην κατὰ τοὺς πολέμους ἐκείνους, φέ-

ροντας πολυτελεῖς πανοπλίας καὶ ἱππεύοντας ὠραιοτάτους ἵππους, ἦγεν ὁ Γουίδος Πόλεμος, ἐκ τοῦ τῶν κομήτων Γουίδων οἴκου, δισέγγονος τοῦ Γουίδου Αἵματος, ἐκείνου, ὅστις ἐσώθη ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν Ρεβενναίων γενομένης γενικῆς τῆς οἰκογενείας του σφαγῆς, ἂν ἦναι ἀληθῆ τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων χρονολογῶν ἱστορούμενα.

Ὁ Κάρολος, στερούμενος χρημάτων ἔδιδεν ἀφειδῶς ὑποσχέσεις· ὁ δὲ Πάπας, ἀφέσεις ἁμαρτιῶν.

Ὁ τελευταῖος οὗτος, τόσον ἠγάπησε τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, ὥστε ἐπέτρεψεν αὐτοῖς νὰ φέρωσι τὴν σημαίαν του, ἔχουσαν φοινικουὸν ἀετόν, κρατοῦντα διὰ τῶν ὀνύχων του πράσινον ὄφιν ἐν λευκῷ πεδίῳ.

Οἱ Φλωρεντίνοι ὑπεδέξαντο τὴν σημαίαν ταύτην μετὰ τῆς χαρᾶς τοῦ μίσους, ὅπερ πιστεύει ὅτι καθηγιασθή. Προσέθεντο μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀετοῦ μικρὸν ἐρυθρὸν κρῖνον, διότι ἐρυθρὸν κρῖνον ἐν λευκῷ πεδίῳ ἦτο τὸ ἔμβλημα τῶν ἐν Φλωρεντίᾳ Γουέλφων, ἐνῶ τὸ τῶν Γιβελλίνων ἦτο λευκὸν κρῖνον ἐν ἐρυθρῷ πεδίῳ.

Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ ἴταλοι Γουέλφοι, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πάπαν καὶ τὸν κόμητα τῆς Προβηγκίας, ἀναχωρήσαντες ἐκ Βιτέρβου, ἐβάδιζον ἠνωμένοι καὶ ἐν τάξει πρὸς τὴν Ρώμην.

Ὁ Κλήμης, τὴν τοῦ ποντίφηκος στολὴν περιβεβλημένος, ἵππευε λευκὸν ἵππον. Ὁ πολυτελής αὐτοῦ μανδύας ἦτο τόσον μέγας, ὥστε ἐκάλυπτεν οὐ μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἵππον του, — ἐξ οὗ λαβὼν ἀφορμὴν ὁ Ἀλιγιέρης ἔγραψεν ὅ,τι ἔγραψεν ἐν τῷ 21 ἄσματι τοῦ Παραδείσου! Τὸ ἐπίπιον, κεκαλυμμένον ἔξωθεν δι' ὠραίου ἐρυθροῦ ἐριούχου, ἔφερε κεντητὰ χρυσᾶ ρόδα. Ἐξ ἐρυθροῦ ἐπίσης ἐριούχου, πεποικιλμένου διὰ χρυσοῦν ρόδων ἦτο καὶ ὁ μακρότατος κασᾶς.

Ὁ Πάπας ἔφερεν ἐπὶ κεφαλῆς μίτραν, ὁμοίαν πρὸς ἐκείνην, ἣν φέρουσι νῦν οἱ ἐπίσκοποι, διότι ἡ τιὰρα δὲν ἐκόσμιε ἔτι τότε τοὺς ποντιφηκοὺς κροτάφους, καὶ μόνον περὶ τὰ τέλη τοῦ αἰῶνος ἐκείνου ἐποιήσατο πρῶτος χρῆσιν αὐτῆς ὁ Πάπας Βονιφάτιος Η', οὐ αἰωνία ἡ μνήμη, ἀμήν!

Ἐν τῇ ἀριστερᾷ, εἶχε τὴν ποιμαντικὴν ράβδον, ὁμοίαν πρὸς τὸν καλαῦροπα τῶν ποιμένων, καὶ τοῦτο ὅπως ποιῆ κατὰ δῆλον τὴν μετριοπάθειαν τῆς ἐξουσίας, ἣτις κατὰ τὰς ἐντολάς τοῦ Ἰησοῦ ἐκυβέρνηα τοὺς πιστοὺς. Τὴν δεξιᾶν εἶχεν ἀνωψωμένην, ὥσει εὐλογῶν... ἦτο δὲ τόσον πολὺ εἰθισμένος εἰς τὸ κίνημα τοῦτο, ὥστε ἠυλόγει καὶ ὅταν ἔτι οὐδεμίαν εὐλογίαν ὑπῆρχεν ἀνάγκη. Εἰς ἀφορέας τὰς χεῖρας ἔφερεν ὠραιοτάτας χειρίδας, αἵτινες ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ γλώσσῃ καλοῦνται χειροθήκαι, — ἐπὶ δὲ τοῦ δακτυλιώτου

τῆς δεξιᾶς καὶ ἔξωθεν τῆς χειρὸς πολυτιμότερον δακτύλιον. Δύο νέοι ἀκόλουθοι, πολυτελεῶς ἐνδεδυμένοι, ἐβάδιζον ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἵππου του, κρατοῦντες τοὺς χαλινοὺς, ἀπὸ τῶν χρυσοῦν ἄκρων τῶν ὁποίων ἐκρέματο θύσσανος ἐξ ὑγινοβαφοῦς μεταξῆς, καὶ ἐρρύθμιζον τὸ βῆμά του. Δεξιόθεν τοῦ Πάπα, ἐβάδιζε Κάρολος ὁ Ἀνδεγαυός, φέρων πλήρη πανοπλίαν ἐκ χάλυθος, μετὰ θαυμασιῶν ἐκ χρυσοῦ ἀραβουργημάτων. Ἀντὶ κόρυθος ὅμως, ἔφερεν ἐπὶ κεφαλῆς τὸ στέμμα τοῦ κόμητος· ἐν χερσὶ δὲ χρυσοῦν ράβδον πεποικιλμένην διὰ πολυτίμων λίθων· ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου του, ἐκρέματο, ἀνηρτημένος ἀπὸ πεποικιλμένης ταινίας, ὁ σταυρός, ὃν εἶχε δώσῃ αὐτῷ ὁ καρδιναλίος τοῦ Τοῦρ Σίμων—καὶ τοῦτο, ὅπως μαρτυρῆ εἰς πάντας τοὺς θέλοντας νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι οὐδὲν ἐγκόσμιον συμφέρον, ἀλλ' ἡ μείζων τῆς ἐκκλησίας δόξα ὤθει αὐτὸν εἰς τὸν κατὰ τοῦ Μαμφρέδου πόλεμον. Χλαμύς, μὴ διαφέρουσα τῆς αυτοκρατορικῆς, μεθ' ὑποράμματος ἐκ δέρματος σιθηρικοῦ σκιούρου, πεποικιλμένη δ' ἔξωθεν χρυσοῖς κρῖνοις, συνεπλήρου τὴν περιβολὴν του. Ὁ ἵππος του ἦτο ὁ αὐτός, ὃν ἵππευεν εἰς πάσας τὰς ἐκστρατείας του. Γενναῖον ζῶον, λευκὸν ὡς ἡ χιών, γεννηθὲν ἐξ ἀραβικῆς ἵππου καὶ νορμανδοῦ ἐπιβήτορος. Οἱ σαρκόχροες καὶ διεσταλμένοι ρῶθωνές του ἐφαίνοντο ὡσφραϊνόμενοι μακρόθεν τὴν μάχην. Ἐφαίνετο ζωγραφητός, τόσον ἦτο ὠραῖος καὶ θαυμασίως εὐμελής. Ἄλλ' συνεταράσσετο ὀχληρῶς ὑπὸ βαρῶν κασᾶν ἐξ αἰγείου δέρματος, τῶν καλουμένων τότε κορδουαϊκῶν, κεκαλυμμένον δι' ἀραβουργημάτων καὶ δικτύου ἐκ χάλυθος.

Ὁ κόμης, ἰθύνων τὴν ἀκάθεκτον ὀρμὴν τοῦ ἵππου του, ἐδείκνυεν ὅτι ἦτο ἀριστος ἵππεύς, καὶ ἐφαίνετο — καίπερ ἀπαθῆς τὴν μορφήν — καταλληλότερος ὅπως παροτρύνῃ αὐτόν, ἢ ὅπως τὸν χαλιναγωγῆ.

Ἀριστερόθεν τοῦ Πάπα ἐβάδιζεν ἡ κόμισσα Βεατρίκη ἐπὶ ἰσπανικοῦ κέλητος, ὅστις ὡσεὶ ἐνόει τὸν βαθμὸν τῆς ἵππευούσης, ἔσειεν ὑπερηφάνως τὴν χαίτην του καὶ ἐξετέλει διάφορα πηδήματα μετὰ πολλῆς τῆς χάριτος.

Ἡ γενναία ἐκείνη γυνὴ, ἀπαξιούσα νὰ ἐμπιστευθῆ τοὺς χαλινοὺς — ὡς ἦτο τότε συνήθεια — εἰς ἀκόλουθον, ὠδήγει αὐτὴ ἐκείνη τὸν ἵππον τῆς. Καίπερ, ὡς εἶπομεν, εἶχεν ἐνεχυριάσῃ ἢ πωλήσῃ μέγα μέρος τῶν κοσμημάτων τῆς, ὅπως συνδράμῃ τὸν σύζυγόν της ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἐκείνῃ, ἀπελίποντο ὅμως αὐτῇ καὶ ἱκανὰ ἔτι πρὸς στολισμὸν τῆς. Περισθήθιον μετὰ χρυσοῦν πλακῶν περιέσφιγγε τὴν ὄσφυν τῆς, ἀκολουθοῦν τὸν φυσικὸν τοῦ σώματος σχηματισμὸν, ἄχρι τοῦ ἀνω μέρους τῶν πλευρῶν, ὅπου κατέληγε, κατὰ τὸ σχῆμα τῶν ρωμαϊκῶν θωράκων. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περισθηθίου ἐκείνου, ἐκ χρυσοῦ λίθων, σαπφειρῶν, ρουβινίων καὶ ἄλλων πολυτίμων λίθων, ἀπετελεῖτο κρῖνον, ἐνῶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ ἦτο ἐγκατεσπαρμένον διὰ ροδάκων, ὧν ἕκαστος ἀπετελεῖτο ἐκ

1. Καὶ τώρα οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐκκλησίας...
ἔχουν ἕνα μανδύα. ποῦ σκεπάζει
αὐτοὺς καὶ τ' ἄλογά τους... ἡ ἔτσι πάνε
Δυὸ ζῶα ἀποκάτου ἴσ' ἕνα δέμα...

(«Παράδεισος» 21, 132—134).

πολυτίμων λιθαρίων διαφόρου χρώματος. Ἐφερε περί τὴν ὄσφυν πολυτελῆ ζώνην, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους τῆς ὁποίας ἐκρέματο βλαάντιον καὶ ἀπὸ τοῦ ἐτέρου ἐγχειρίδιον. Ἡ κυανῆ αὐτῆς ἐσθῆς, ὁμοία καθ' ὅλα πρὸς τὰ ἱμάτια τοῦ Καρόλου, ἦτο πεποικιλιμένη διὰ χρυσῶν κρίνων.

Εἶχε τὴν κόμην διηρημένην εἰς πλῆθος βοστρύχων, καλυπτόντων μέρος τῶν παρεῖν ἀυτῆς καὶ τοῦ τραχήλου, καὶ ἔφερεν ἐπὶ κεφαλῆς στέμμα κομῆσσης.

Ἡ Βεατρίκη δὲν ἦτο ωραία· ἀλλ' εἶχεν ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς τὸ ἀνάστημα. Ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς διεφαίνετο ἡ ἀόριστος ἐκείνη ἐξουσία, ἣν οἱ ἄρχοντες τῆς γῆς ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς πατέρας των, ἢ μᾶλλον εἰς τὴν ἕξιν τοῦ διατάττειν.

Τὸ συνωσιζόμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πλῆθος, ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης δεσποίνης, ἀνευφήμησε, ἐκείνη δέ, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα ἀκτινοβόλους ἐκ τῆς χαρᾶς, ἀνταπέδωκεν αὐτῷ μειδιῶσα τὸν χαιρετισμὸν. Ὅπισθεν ἐβάδιζον οἱ πρῶτοι τῶν βαρόνων τῆς τε Προβηγκίας καὶ τῆς Γαλλίας, διαφόρους φέροντες περιβολὰς καὶ πανοπλίας, ἃς ὅπως περιγράφωμεν θὰ εἶχομεν ἀνάγκην χιλίων καὶ ἐπέκεινα σελίδων, πρὸς μεγίστην τῶν ἐκδοτῶν ἡμῶν βλάβην...

Μετὰ τοὺς βαρόνους, ἐβάδιζεν ὁ στρατὸς διηρημένος κατὰ τάγματα, ὧν ἕκαστος εἶχεν ἐπὶ κεφαλῆς ἱππότην καλλιστής ἀπολαύοντα στρατιωτικῆς φήμης.

Οὕτως ἐβάδισαν ἄχρι τοῦ Βακκάνου. Ἐκεῖ συνήντησαν διακοσίους ὀπλίτας φέροντας χλαμίδας ἐκ κυανοῦ καὶ λεπτοῦ μεταξωτοῦ ὑφάσματος, πεποικιλιμένας διὰ χρυσῶν κρίνων. Οὗτοι ἱππεύον μονόχρους ἱππους. Ἐχόντες δὲ τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον πρὸς τὸ ἐρχόμενον στρατεύμα, ἔμενον ἀκίνητοι, ἄχρι οὗ τοῦτο ἔφθασεν εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτῶν τόξου βολῆς. Τότε ἐπτέρνισαν τοὺς ἱππους των καὶ ἐταπεινώσαν τὰς λόγχας, ὡς εἶθ' ἠθελον νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τῶν ἐρχομένων. Ἀλλ' αἰφνης ἔστησαν καὶ διαιρεθέντες ἐξετέλεσαν πλαστὴν μάχην, ἢ μᾶλλον πλῆθος μονομαχιῶν· ἀφοῦ δὲ ἀντήλλαξαν κτυπήματά τινα, ἀνύψωσαν τὰς λόγχας καὶ ἐσημάτισαν μακρὰν δίοδον ἐκ συμπεπλεγμένων ὄπλων.

Εἶτα ἀνεμίχθησαν αὐθις, καὶ τίς μὲν αὐτῶν ἐξήρχετο τοῦ ὀμίλου, τίς δὲ εἰσήρχετο εἰς αὐτὸν αὐθις, καὶ ἄλλοι ἔτρεχον πρὸς τὰ δεξιὰ, ἄλλοι πρὸς τὰ ἀριστερά· συνεπλέκοντο δὲ καὶ συνωθοῦντο, ὡς μυρμηκιά, παριστῶντες θαυμασίαν ὄντως σύγχυσιν.

Ἀλλὰ, τοῦ σημείου δοθέντος, ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, ἀπετέλεσαν τετράγωνα πλήρη ἢ κενά, εἰς σειρὰς κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ, ἢ εἰς διαγωνίως τοποθετημένα ἀποσπάσματα.

Εἶτα νέαι συμπλοκαί, νέοι συνδυασμοὶ ποικιλότατοι, ὧν ἴσως ὅμοιοι οὐδέποτε ἐξετέλεσθησαν ἐν τοῖς τόσον φημιζόμενοις χοροῖς τῶν νεωτέρων χρόνων.

Ὁ Κάρολος νῦν χαριστήθη μεγάλως ἐκ

τοῦ ἀπροσδοκῆτου τούτου θαύματος, ὅπερ δὲν ἔπαυσε, ἢ εἰς ἀπόστασιν ἑπτὰ περίπου μιλίων ἀπὸ τῆς Ρώμης, ὅτε οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἱππεῖς πτερνίσαντες τοὺς ἱππους των ἐγένοντο ἄφαντοι. Ἀλλὰ μετὰ τὸ τέλος ὁδοῦ τινὸς ἀρκούντως μακρᾶς, ὁ κόμης ἐπανεῖδεν αὐτοὺς ἱσταμένους ἀκινήτους, ὡς καὶ τὴν πρώτην φοράν, ἔχοντας ὑψωμένας τὰς λόγχας καὶ φράσσοντας τὴν ὁδόν.

Οὐδ' ἐφαίνοντο διατεθειμένοι νὰ κινήθωσι, καίπερ πλησιάζοντος τοῦ στρατοῦ.

Ὁ Κάρολος περιέμενε μετὰ προσοχῆς νὰ ἴδῃ τί ἔμελλε νὰ συμβῇ.

Ἐπὶ τέλους, διαιρεθέντες, ἄφησαν ἐλευθέρην τὴν δίοδον εἰς μεγαλοπρεπῆ προσβεῖαν, ἀποτελουμένην ἐκ Ρωμαίων εὐπατριδῶν, οἵτινες φέροντες τοὺς ἐκ πορφύρων μεταξωτῶν μανδύας των ἐπροχώρησαν ἄχρι τοῦ Ποντίφηκος, καὶ γονυπετήσαντες παρέδωκαν αὐτῷ τὰς χρυσὰς τῆς πόλεως κλεῖδας. Εἶτα, ὁ ὡς ἐπισημότερος τῶν ἄλλων φαινόμενος, ζητήσας τὴν ἄδαιαν, ἀπήγγειλε προσφώνησιν, ἣτις οὔτε λατινική, οὔτε ἰταλικὴ ἦτο· ἀλλ' ἦν ἐκεῖνος ἐνόμιζε λατινικήν. Ἡμεῖς βεβαίως δὲν θὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὴν ἐνταῦθα αὐτολεξεῖ. Ὁ ἀναγνώστης δέον ν' ἀρκεσθῇ μανθάνων ὅτι ἦτο χαμπερπεστάτη καὶ δουλικὴ ἄχρις ἀηδίας, μεθ' ἧς δύναται νὰ φαντασθῇ αὐτὴν μόνος.

Διήρκεσε πλέον τῆς μίαις ὥρας, καὶ ὁμοῦ ἐν οὐσίᾳ δὲν ἔλεγεν ἄλλο, ἢ ὅτι ἡ γενικὴ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν εὐγενῶν τῆς Ρώμης ἐπιθυμία ἦτο ὁ Κάρολος νὰ γείνη Ρωμαῖος Γερουσιαστῆς, ὡσανεὶ μὴ ἤρκει αὐτοῖς ἡ δεσποτεία τοῦ ποντίφηκος.

Ἐνταῦθα, ἀναγνώστα, ὅστις καὶ σὺ εἶσαι λαὸς καὶ ἴσως διὰ τοῦ παραδείγματος διορθωθῆς, σημείωσον ὅτι πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ὁμοία προσβεῖα, ἀποσταλεῖσα εἰς τὸν Μαμφρέδην, ἐβεβαίουν αὐτὸν ὅτι ἡ γενικὴ ἐπιθυμία τοῦ τε λαοῦ καὶ τῶν εὐπατριδῶν τῆς Ρώμης ἦτο νὰ ἐκλεχθῇ ἰσόβιος Ρωμαῖος Γερουσιαστῆς. Πόσον δὲ νῦν χαριστήθη ὁ Κλήμης ἐκ τῆς τοιαύτης πρὸς τὸν Κάρολον προσφορᾶς τῶν ὑπηκόων του, γινώσκει μόνος ὁ ἐτάζων τὰς καρδίας τῶν βροτῶν. Ἐν τῷ φανερωῖ, ἐχάρη λίαν καὶ ἀπήντησεν ὅτι προθύμως θὰ ἐξεπλήρου τὴν ἐπιθυμίαν των ταύτην. Τότε ἐφέρθη εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο βωμάς, ἐφ' οὗ ἐτέθησαν πολλὰ ἅγια λείψανα καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Ὁ Πάπας ἀφίππευσε καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ κόμης καὶ πάντες οἱ τοῦ στρατοῦ. Γονυπετήσας πρὸ τοῦ βωμοῦ, ἤρξατο νὰ προσεύχεται, τὴν δὲ προσευχὴν του ἐπανελάμβανον βαθμηδὸν πάντες οἱ περιεστῶτες. Εἶτα ἐγερεθῆς ἠρώτησε τὸν κόμητα, ἂν ἤθελε νὰ γείνη Γερουσιαστῆς τῆς Ρώμης· ὁ δὲ κόμης ἀπήντησεν, ὅτι ἦτο πρόθυμος, ἂν εἰς τοῦτο νῦν χαριστεῖτο ἡ αὐτοῦ ἀγιότης.

Ὁ Κλήμης ἠνέφξε τότε τὸ βιβλίον τῶν ὄρκων καὶ διέταξεν αὐτὸν ἵνα ὀρκισθῇ· ὁ δὲ Κάρολος, ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ἀνέγνω:

«Ἡμεῖς, Κάρολος τῆς Γαλλίας, ἐλέφ Θεοῦ κόμης τῆς Ἀνδεγαυίας, τοῦ Φολ-

καιέρι, τῆς Διγγουαδόκας καὶ τῆς Προβηγκίας κτλ. κτλ. ἐλευθέρῳ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν τῆς Ρώμης εὐπατριδῶν βουλήσει, ἐκλεχθέντες Γερουσιαστῆς τῆς Ρώμης, ὑποσχόμεθα, ὁμνούντες ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, οὔτε ἔργῳ, οὔτε λόγῳ νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν ἀπώλειαν τῶν μελῶν ἢ τῆς ζωῆς τοῦ ἐνδοξοτάτου, εὐσεβοῦς, καθολικοῦ καὶ ἀποστολικοῦ ποντίφηκος Κλήμεντος τοῦ Δ', ἐπίσης καὶ τῶν διαδόχων του: νὰ ματαιώσωμεν τὰς κατ' αὐτοῦ συνωμοσίας: νὰ διατηρήσωμεν αὐτῷ τὴν κατοχὴν τῆς Παπῶσύνης καὶ τὴν ἐλευθέρην ἐνάσκησιν τῶν εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ Ἀγίου Πέτρου ἀνηκόντων ἡγεμονικῶν δικαιωμάτων: νὰ ἐξασφαλίζωμεν τοὺς τε καρδιναλίους καὶ τὰς οἰκογενεῖας των νὰ διατηρῶμεν τὴν ἀκεραιότητα τῶν εἰς τὴν πόλιν τῆς Ρώμης ἀνηκουσῶν χωρῶν καὶ δικαιοδοσιῶν, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ πράττωμεν πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς μείζονα δόξαν τῆς ἀγίας ἐκκλησίας καὶ τοῦ Θεοῦ.»

Μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν, ὁ Πάπας ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Κάρολον, τὰς κλεῖδας τῆς πόλεως, ἀναγνωρίζων αὐτὸν διὰ τούτου κοσμικὸν ἄρχοντα, τὸ ζῆφος, διορίζων αὐτὸν οὕτω ἀρχηγὸν τῶν στρατευμάτων του, καὶ ἐπὶ τέλους τὴν σημαίαν τοῦ ἀγίου Πέτρου, ἀνακηρύττων αὐτὸν διὰ τούτου προστάτην τῆς ἀγίας ἐκκλησίας.

Αἱ ἐπευφημίαι καὶ οἱ ἦχοι τῶν σαλπγγῶν ἠκούσθησαν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ρώμῃ.

Ἡ νύξ ἦτο προκεχωρημένη, ὅτε ἀφίκοντο εἰς τὴν πόλιν τῶν Καισάρων... Ἡ ὁδὸς ἦτο λαμπρῶς φωταγωγημένη: Πλῆθος λαμπαδῶν ἔκαιον ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῆς.

ὑπὸ τὴν πύλην ἦτο ἐορτασίμως κεκοσμημένον τὸ ἀμάξιον, ὅπερ τῷ 1026 ἐπενόησεν Ἐρβέρτος ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μεδιολάνου, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς πολεμικὸν σύμβολον εἰς τὰς ἰταλικὰς πόλεις, καὶ οὐχὶ πρὸς τιμὴν τῶν ἐρχομένων, οὓς ὄφειλον ν' ἀπωθῆσωσιν. Ἦτο δὲ τοῦτο ἀμάξιον, συρόμενον ὑπὸ τεσσάρων ἢ καὶ περισσοτέρων βοῶν, λευκῶν καὶ παχυτάτων, κεκαλυμμένων δι' ὑσγίνοβαφῶν ὑφασμάτων πολυτελῶς πεποικιλιμένων.

Περὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ ἦτο διπλῆ σειρὰ βαθμίδων, διότι οἱ τροχοὶ ἐλειτούργουν ἐντὸς αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῶν βαθμίδων ἦσαν ἀργυρᾶ κηρόπηγια μετὰ κηρίων καταπληκτικῆς παχύτητος.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀμαξίου ὑψοῦτο ἰστός, ἐριούχῳ περιεζωσμένος, κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἐκρέματο χρυσοῦς Χριστός· εἰς δὲ τὴν κορυφὴν ἡ σημαία τῆς Ρώμης.

Τὰ κράσπεδα τῆς σημαίας ταύτης, ἄτινα ἐξεῖχον κατὰ δέκα καὶ ἐπέκεινα πήχεις τοῦ ἀμαξίου, ἐκράτουν ἀνυψωμένα διὰ λογγῶν δύο ἱππῶται πάνοπλοι ἐκ τοῦ εὐγενεστέρου τῆς Ρώμης αἵματος. Πλῆθος μικροτέρων συμβολικῶν σημαίων περιεκύκλουν τὴν μεγάλην, ἐν αἷς ἐφαίνετο ἀπεικονισμένους λέων, σύμβολον τῆς ἰ-

σχύος. κατοπτριζομένη γυνή, σύμβολον τῆς συνέσεως, ἐτέρα στηριζομένη ἐπὶ κίονος καὶ φέρουσα πλάστιγγα ἐν χερσὶ, σύμβολον τῆς δικαιοσύνης, καὶ πολλὰ ἄλλα ἀρεταί, ἅς κατ'ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ ρωμαϊκὸς λαὸς εἶχε μόνον ἐπὶ τῶν σημαίων.

Οἱ ἰππότες, μόλις εἶδον τὸν Πάπαν, τὸν κόμητα καὶ τὴν κόμησσαν πλησιαζόντας, προέβησαν βήματ' ἅπαντα καὶ λίαν εὐφυῶς ἐσηματίσθησαν ὑπὲρ αὐτοὺς διὰ τῆς σημαίας εἰδός τι οὐρανοῦ.

Τὸ ἀμάξιον ἐκίνησε.

Πρῶτος διήλθε τὴν πύλην τῆς πόλεως ὁ Πάπας.

Αἱ ὁδοὶ, ἀνεθισιν ἐστρωμέναι, ἀνέδιδον γλυκεῖαν εὐωδίαν. Τὰ παράθυρα ἦσαν φωταγωγημένα καὶ κεκοσμημένα δι' ὠραιῶν ταπήτων. Ἐπλήρουσαν δ' αὐτὰ γυναῖκες, φέρουσαι ἑορτασίμους περιβολὰς καὶ ρίπτουσαι ἀφειδῶς ἄνθη, ἐκ τῶν τῆς ἐποχῆς, ἐπὶ τῶν Γάλλων ἰπποτῶν, οἷτινες, νέοι ἢ γέροντες, κατὰ τὴν φύσιν των, ἔστρεπον δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ τὴν κεφαλὴν, μετὰ ταχύτητος ἐκκρημοῦς· καὶ ὅτε ἐπετύγχανον νὰ διακρίνωσιν ὠραϊκὴν τινὰ μορφήν, ἔνευον πρὸς αὐτὴν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἐμειδιῶν, ἢ κλίνοντες ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον, ἐψιθύριζον ἀλλήλοισι εἰς τὸ οὖς, Κύριος οἶδε ποίους λόγους. Ἐν τινι ὁδῷ, ἠκούοντο ἤχοι ὀργάνων καὶ ᾄσματα, ἐφάνιντο δὲ γυναῖκες ἐρχόμεναι καὶ ἄνδρες πίνοντες καὶ διασκεδάζοντες. Ἐν ἐτέρῳ, θαυμαστοποιός, διὰ τῶν παιγνίων του, διεσκεδάζεν ὁμιλὸν τινα λαοῦ, ὅστις ἔμενον ἐκθαμβῶς ὡς ὑπὸ τὸ κράτος γοητείας, ἄχρις οὐ ἐκεῖνος περιερχόμενος μετ' ὁ δίσκον ἔκραζε: τὰ λεπτά σας! . . . Τότε, τίς ἐνευθεν, τὴς ἐκεῖθεν, ἀπήρχοντο πάντες πρὸς ἀναζήτησιν ἐτέρου θαυμαστοποιοῦ, μὴ καταλήξαντος ἔτι εἰς τὸ δυσάρεστον ἐκεῖνο σίμπερασμα.

Ἄλλαχού, ἐν τῷ μέσῳ πλατείας, ἰσταμένος ἐπὶ τραπέζης, πυρσὸν δὲ παρὰ πόρας ἔχων καὶ τὸ λαοῦτον ἀπὸ τοῦ τραχήλου κρεμάμενον, αἰδός τις — ὡς ἴσως ἔπραττε καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὁ τυφλὸς Ὅμηρος— ἦδε τὰς νίκας τοῦ Μεγάλου Καρόλου, τοῦ Ὁρλάνδου καὶ τῶν ἄλλων Παλαδίνων. — Ἐν μέσῳ δὲ τούτου λαοῦ διασκεδάζοντος — ὡς ὁ ὄφις ἐν μέσῳ τοῦ λειμῶνος, — ὠλισθαίνειν ὁ βαλκαντιότομος, καρκινωβατῶν, ἀποφεύγων τὸ φῶς, καὶ περιμένων κατὰ τὴν διαβάσιν τὸ θῦμα του, — διότι δέον νὰ πεισθῶμεν ὅτι ἐκ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι ἔσχον κεφαλὴν, ὅπως σκέπτωνται, καὶ χεῖρας, ὅπως λαμβάνωσιν, ὑπῆρξαν κλέπται, οἷτινες εἶναι ἡ συνήθης συνουσία τῶν ἀρχόντων, ὅταν οὗτοι εἰσέρχωνται ἐν πομπῇ εἰς τινα πόλιν. Οὕτω διελθόντες διὰ πολλῶν καὶ ποικίλων θεαμάτων χαρᾶς καὶ ἀγαλιᾶσεως, ὁ Πάπας, ὁ κόμης καὶ ἡ κόμησσα, μετὰ τῶν πρώτων βαρόνων, ἀφίκοντο εἰς τὸ Λατερανόν. Ὁ στρατὸς εἶχεν ἤδη διαμοιρασθῆ εἰς τὰ καταλύματα, ἅτινα εἶχε παρασκευάσῃ αὐτῷ ἡ ρωμαϊκὴ πρόνοια. Ὁ Κάρολος, μετὰ τὸ δειπνόν, αἰσθάνόμενος τὸ βῆρος τῆς κοπώσεως, περιέμενε

τὴν ἄδειαν τοῦ Κλήμεντος, ὅπως ἀποσυρθῆ· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ τὴν ζητήσῃ. Ὁ Κλήμης δὲν ἤθελε νὰ καταλύσῃ ὁ κόμης εἰς τὴν οἰκίαν του· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ τὸ εἰπῆ εἰς αὐτόν. Ἐπὶ τέλους, βλέπων ὅτι αὐτῷ ἀπέκειτο νὰ ὀμιλήσῃ, ἠγέρθη καὶ εἶπε:

— Κόμη, ἐπιθυμοῦμεν νὰ μάθετε ὅτι οὐδεὶς καθολικός, ὅσον ἰσχυρὸς καὶ πλούσιος καὶ ἂν ἦτο, κατέλυσεν ἄχρι τοῦδε ἐν τῷ ἡμετέρῳ μεγάρῳ τοῦ Λατερανοῦ. Τοῦτο δὲ εἰς τεκμήριον σεβασμοῦ, οὐχὶ τόσοσιν πρὸς ἡμᾶς, οἷτινες εἴμεθα ὁ δούλος τῶν δούλων, ἀλλὰ πρὸς τὸν Ὑψιστον ὃν ἀντιπροσωπεύσωμεν. Ὅ,τι δὲ ἀπεφασίσθη τόσοσιν συνετῶς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων προκατόχων καὶ ἐσεβάσθησαν τόσοσιν αὐτοκράτορες δὲν ἐννοοῦμεν νὰ καταργήσωμεν. Ὁθεν ἔξελθε ἐνευθεν, προσφιλέστατέ μοι υἱέ, ἀνευ δυσθυμίας. Ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πόλει πλῆθος ἄλλων μεγάρων, μὴ ἐλαττωμένων τοῦ ἡμετέρου τούτου κατὰ τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν. Ἄναχωρῶν δὲ πείσθητι ὅτι δὲν θέλομεν νὰ σὲ κατασχύνωμεν ἀλλ' ἀπεναντίας νὰ διαφυλάξωμεν τὴν φήμην, ἣτις τόσα περὶ σοῦ διακηρύσσει ἀγαθὰ ἀνὰ τὴν ὑφήλιον.

Ὁ Κάρολος, καίπερ ἥκιστα διατεθειμένος ἵνα ὑποφέρῃ τὰ τοιαῦτα παπικὰ μεγαλεῖα, ὡς ἀπέδειξε μετὰ τινα ἔτη διὰ τῆς ἀγερῶχου ἀπαντήσεώς του πρὸς τὸν πάπαν Νικόλαον Γ' τὸν Ὁρσίνην, ἀπῆλθεν ἀνευ τῆς ἐλαχίστης, κατὰ τὸ φαινόμενον, δυσαρρεσκείας τοῦ Λατερανοῦ καὶ κατέλυσεν ἐν ἐτέρῳ μεγάρῳ. Ὁ κόμης τῆς Προβηγκίας, συνετὸς ὢν ἀνὴρ, ἐνόηε ὅτι συμμορφούμενος τις ἀπαξ πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ ἄλλου, ὅπως εἰς τὸ ἐξῆς πράττει τι, ὅπερ ἔκαστος δύναται ν' ἀποδεχθῆ ἀνευ ἀντιρρήσεως.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΝΕ

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΡΑ

[Συνέχεια]

Ἀνεμνήσθη μετὰ μελαγχολίας τῶν παρελθόντων χρόνων, καθ' οὓς δὲν ἐκοιμάτο μετὰ τὸ γεῦμα, αἱ δὲ γυναῖκες εὗρισκον αὐτὸν πάντοτε πρόθυμον νὰ διαλέγηται εὐφυῶς, ἢ διατεθειμένον νὰ στροβιλιζῇ μετ' αὐτῶν. Ἐβρίψεν ἔν βλέμμα ἐν τῷ κατόπρῳ, καὶ εἶδεν ὄψιν ἐρυθρὰν καὶ μυστακὰς καταλεύκους. Δὲν ἦτο βεβαίως πλέον ὁ ζῶηρος ἐκεῖνος ὑπολογαγὸς μετ' οὐκ ἀμειψτον ἀνάστημα, ὁ αἰετοπετρεχών εἰς Groix-de-Berny. Ἐβρίφη ἐπὶ τινος κλιντήρος καὶ ἀνήψεν σιγάρον. Διαλογιζόμενος καὶ ἀκολουθῶν τῷ κυανῷ καπνῷ ὅστις διὰ πλείστων ἐλιγμῶν ἀνέβαινε πρὸς

τὴν ὀροφὴν, ἔστη ἐν τῷ περιπτέρῳ, ἐσκέφθη ὅτι τὴν πρωίαν ἐν αὐτῷ παρεσύρθη λίαν καὶ δυσπρόστησε τὴν Σάρραν, ἣν καὶ ἐδικαίου. Τὸ κτηνώδες μέρος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι εὐερέθιστον. Ὄφειλεν οὗτος ἐν τῇ ἡλικίᾳ του, νὰ λάβῃ στάσιν Romeo ἀπέναντι τῆς Giuglieta στηριζῶν τὴν γηραιὰν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς ἀξιολατρεύτου ταύτης κόρης, οἶνεὶ εἰκοσαέτης ἐρωμένος; Εἰμὴ βδελυκτὸς, ἐφάνη οὐχ ἦττον γελοῖος. Καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐσπέραν, μὴ δὲν ἔσχε ἐρωτοτρόπους δι' αὐτὴν ἰδέας; Ταῦτα λοιπὸν ἦσαν τ' ἀποτελέσματα τῆς λογικῆς καὶ τῆς πείρας του; Καὶ οὕτω πράττων ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸ, ὅπερ εἶχεν ἀναπτύξῃ τῷ Μερλώ, πρόγραμμα, ὅτε ἐπολέμει οὗτος τοὺς περὶ ἐνώσεως των σκοπούς; Ἐθέλω ἔχη, εἶπε, θυγατέρα περιπτύξουσιν τὸ γῆρας μου διὰ φροντίδων καὶ περιθάλψεων. Ἄ! ἐὰν ἀληθῶς ἐφέρετο αὐτῇ ὡς πατήρ! Ἄν ἠδύνατο νὰ ἐλπιζῇ κατοχὴν τῆς ἀξιολατρεύτου ταύτης γυναικός, δὲν ὄφειλε νὰ θεραπεύῃ αὐτὴν διὰ τῆς ἀβραῶς συμπεριφορᾶς του καὶ τῆς τρυφερᾶς ἀπροσιώσεώς του! Ἠλπίζεν ὅτι ἔχει δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς ἄλλως ἢ διὰ τῶν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν περιποιήσεών του ἀπαύστως ἀνανεουμένων! Ἐπετρέπετο αὐτῷ νὰ φαντάζεται ὅτι δύναται ν' ἀποκτήσῃ τοιαῦτα δι' ἔρωτος; Ἐφάνη λοιπὸν τὴν πρωίαν, κτηνώδης, χυδαῖος, δράσας ὡς ἔδρασε, καὶ ἀπολέσας ἐν μιᾷ στιγμῇ, πᾶσαν τὴν ὀνειροποληθεῖσαν εὐδαιμονίαν. Ὑπεσχέθη αὐτῷ ὅτι ἔσται ἐφεξῆς, καρτερικός, πατρικὸς καὶ ἂν ἡ Σάρρα ἔμελλε ν' ἀνήκῃ αὐτῷ, νὰ ἐλκύσῃ αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἡ Σελήνη ἐπληγύρου τὰς σκοτεινὰς δενδροστοιχίας τοῦ κήπου, ἐξ ὧν ἠκούετο τὸ ᾄσμα τῆς ἀηδόνας. Γαλήνη ἀπόλυτος ἐπεκράτει καί, ἐν τῇ σιγῇ, ἀντήχει μόνον ὁ κρότος φορταμαξίας εἰς ἐνὸς χιλιομέτρου ἀπόστασιν διερχομένης. Ὁ κόμης θυμηδῶς ἀνέπνευσε τὸν καθαρὸν ἀέρα, καὶ τοι δὲ οὐδέποτε εἶχε παραδοθῆ εἰς ρεμβασμόν, ἠρείσθη ἤδη ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, παρατηρῶν τοὺς ἀπαστράπτοντας ἐν διαφανεῖ οὐρανῷ ἀστέρας καὶ διαλογιζόμενος. Ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του ἠσθάνετο ἀόριστόν τινα χαρὰν ἐκχειλιζοῦσαν. Εὗρισκε τὸν βίον ὠραῖον, τὴν φύσιν γοητευτικὴν, ἐπαγωγόν.

Ἐστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς τὸ μέρος ἐνθα εὗρισκετο τὸ δωμάτιον τῆς νεαρᾶς συζύγου του. Τὰ παράθυρα εἰσέτι ἐφωτίζοντο. Ἐφαντάσθη αὐτὴν, ἐπὶ τῆς μεγάλης κλίνης τῆς, ἐξηπλωμένην, ἐν ἐπιχαρίτῳ ἀταξίᾳ, ὑπὸ τὰς κεντητὰς συνδόνας τῆς, ἔχουσιν τὸν ἕνα γυμνὸν βραχίονα ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου ἐκ τριχάπτων περιβαλλομένου καὶ ἀναγκινώσκουσιν πρὶν ἢ ἀποκοιμηθῆ. Εἶδε διὰ τῆς σκέψεως, τὰς μικρὰς ἐμβάδας κειμένους ἐπὶ τῆς λευκῆς χρησιμευούσης ὡς τάπητος ἀροτοδωρᾶς, ἐπὶ δὲ ἀνακλίντρον τινος ἐριμμένην τὴν ἐσθῆτα διατηροῦσαν ἀκόμη ἐν ταῖς πτυχαῖς αὐτῆς τὴν θερμότητα καὶ τὸ ἀρωμα τῆς νεαρᾶς γυναικός. Αἱ ἐξ ἀπαλοῦ κυανοῦ

σηρικού περικνημίδες της, ἦσαν ἐρριμμένοι ἐπὶ τοῦ τάπητος ἑλικοειδῶς, ἐγγὺς τῶν μεταξίνων γονατοδέσμων της. Ἐν τῇ σκιᾷ τῶν κλινοσκεπασμάτων ἢ χρυσῆ κόμη τῆς ὠραίας ἐξήστραπτε καὶ ὁ λευκὸς τράχηλός της, παρατεινόμενος μεταξὺ τῶν δύο ὤμων δι' ἐπαγωγῆς αὐλακος, ἐφαίνετο ἀναμμένων φιλήματα. Ὁ κόμης ἀνετριχίασεν ὑφ' ἠδυπαθείας, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκυκλοφορεῖ σφοδρότερον, ἠσθάνθη μυρμηκιάσεις εἰς τὴν ἀκραν τῶν δακτύλων. Καί, ἀκων, καθήλου τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν παραθύρων ἐκείνων, ὀπισθενῶν ὀπίσθων ἢ φαντασία τῶ ἀπεκάλυπτε τὸσφ τερψίθυμον εἰκόνα. Ἀφνης ἀπεσπάρθη ἐκ τῆς ὄνειροπολήσεως ταύτης, ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του.

— Τί ἀνοησία; εἶπε, νὰ ρεμβάζω ὡς ὑπέρτροφος λυκείου...

Ἐμειδίασε, σκυθρωπάσας.

— Εἶναι ἀληθές, προσέθηκεν, ὅτι οἱ γέροντες γίνονται παλιμπαιδες!

Καὶ φέρων τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα, ἐπεμψεν ἕν φίλημα τῇ Σάρρα τονθορίζων. « Ὑπνωττε ἐν εἰρήνῃ, κόρη τῆς καρδίας μου » εἶτα κλείσας, τὸ παράθυρον, εἰσήλθεν εἰς τὸν θάλαμόν του.

Τῇ ἐπαύριον ἢ νεαρὰ γυνὴ εὔρε τὸν κόμητα, φαιδρόν, μειδιδῶντα, θελκτικόν, ἀλλὰ ἐπιφυλακτικώτατον. Οὔτε μία λέξις, οὔτε ἕν κίνημα ἠδύνατο ν' ἀναμνήσῃ εἰς αὐτὴν τὰς δύο ἐκείνας μεθυστικὰς στιγμάς, καθ' ἃς ὁ σύζυγος αὐτῆς ἐφάνη ἐπιθετικός. Ὡς τὴν προτεραίαν, περιπετήσαν ὁμοῦ, διαδραμαίνοντες τὰ ἄλση, κωπηλατήσαντες ἐπὶ τῆς λίμνης, ἐπισκεφθέντες τὸ ἀνθοκομεῖον, τὸ πτηνοτροφεῖον καὶ ἔρωτωντες τοὺς θεράποντας περὶ διαφόρων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀφορώντων.

Ὁ τὸσφ ἤρεμος καὶ ἀναπαυτικός βίος, δὲν ἤρесе τῇ Σάρρα πλέον τῶν δύο ἡμερῶν. Ὁ πύργος ἐκεῖνος μετὰ τῶν ἀπεραντῶν δασῶν του, ὃν εἶχεν εὖρη ὠραῖον ἐν τῷ δεσποτικῷ μεγαλείῳ του, καὶ τῇ διαχύσει τοῦ ἐγγείου πλούτου του, τῇ ἐφάνῃ ζοφερός καὶ κατηφής. Μόνη, ἐν ἐκείνοις τοῖς μεγίστοις θαλάμοις, ἐν τῷ μέσῳ πλήρους πινακοθήκης, ἐνόμιζεν ὅτι ἐβάρυνον αὐτὴν τὰ βλέμματα ὄλων ἐκείνων τῶν προγόνων ἀπὸ τῶν σιδηροφράκτων κομῆτων τῆς Σταυροφορίας μέχρι τοῦ ἔρωτοτρόπου τούτου ὡς ὑπὸ πάχνης πεπασμένου ὑστάτου Καναλέλ, τοῦ μετὰ τὸσφ κομψότητος φέροντος τὴν στολὴν τῶν δραγόνων Lambesq.

Ἡ Σάρρα, ὡς ἐκ τῆς ζεούσης φύσεως αὐτῆς εἶδετο κινήσεως καὶ θορύβου. Ἐτήκετο δ' ἐν τῇ σιγῇ. Κατέστη βαθμηδὸν κατηφής, δὲν ὠμίλει πλέον, δὲν ἤθελε πλέον νὰ ἐξέρχηται. Διήρχετο τὰς ἡμέρας ἐξηπλωμένη ἐπὶ τῆς μακρᾶς ἔδρας της, στρέφουσα τὰ νῶτα εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἀγωνιζομένη ν' ἀναγινώσκῃ σελίδας τινὰς βιβλίου, ἢ στίχους τινὰς ἑφημερίδος. Ἀλλὰ τὸ βιβλίον ἢ ἡ ἑφημερίς διέφυγε παράυτα τῶν δακτύλων της καὶ ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ τάπητος. Καὶ διετέλει, ὄλας ὄρας, ἀκίνητος μὲ ἡμικλείστους ὀφθαμούς, μὴ κοιμωμένη μὲν, πλὴν ἀκολουθοῦσα

ταῖς σκέψεσιν αὐτῆς, αἵτινες ἐπλανῶνται πολὺ μακρὰν τῶν ιδιοκτησιῶν τῶν Καναλέλ.

Ὁ κόμης ἀνυσύχει ἐπὶ τῇ καταστάσει ταύτῃ. Ἐφοβεῖτο μὴ ἢ Σάρρα πάσχη. Ἠρώτησεν αὐτὴν, ἥτις ἀπεκρίθη προσηνῶς, ὅτι δὲν ἦτο ἀσθενής, ἀλλ' ὅτι ἠσθάνετο σωματικὴν τινα ἐξάντλησιν, νάρκην τινα ἀκαταμάχητον, ἣτησε συγγνώμην ὡς οὔσα τὸσφ δυσάρεστος σύντροφος, καὶ παρεκάλεσε τὸν σύζυγόν της νὰ ἐξέλθῃ ἀνευ αὐτῆς χωρὶς νὰ ζητήσῃ, νὰ τῇ καταβάλῃ τὴν ἀδιαθεσίαν της. Ὁ κόμης, λίαν μεριμνῶν περὶ αὐτῆς, ἐφοβήθη μήπως πάσχη ἐκ τῆς συνήθους τῇ χώρᾳ αὐτῇ νόσφ spleen. Διελογίσαστο ὅτι ἢ ἀπότομος μεταβολὴ τοῦ βίου, εἰς ὃν ὑπεβλήθη ἢ νεαρὰ γυνή, ἐνδεχόμενον νὰ εἶναι ἀφορμὴ τῆς καταστάσεως ταύτης καὶ ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ μετ' αὐτῆς εἰς Παρισίους.

Ἡ πρότασις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς Σάρρας ἀλλ' ἀνευ ἐνθουσιασμοῦ. Πάντα ἐφαίνοντο αὐτῇ ἀδιάφορα. Ἐν τούτοις ἐπέδρασε πῶς ἐπ' αὐτῆς βαθμηδὸν ἢ ἰδέα τῆς κινήσεως ἐν τῇ μεγαλουπόλει ἐκείνῃ. Ὅτε τῇ ἐπαύριον τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν ἐν τῇ συνοικίᾳ Saint-Honoré, κατὰ τὰς τρεῖς ὥρας, ἐξῆλθε μετὰ τοῦ κόμητος ἐν μεγαλοπρεπεῖ ἀμάξῃ ὑπὸ λαμπρῶν ἵππων ἐξευγμένη μετ' ἐπαργύρων φαλάρων, καὶ εὔρεθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν Champs Elysées, μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν πρὸς τὸ Bois ἀνερχομένων ὄχημάτων, ἔσχεν ἀληθῆ ἀγαλλίασιν, ἀνέλαβε τὴν προτέρην ζωηρότητα της, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἠκτινοβόλου ὑπ' εὐφροσύνης. Ὁ κόμης μετὰ πλείστης ὄσης θυμηδίας ἔβλεπε τὴν ἀνάστασιν ταύτης τῆς τὸσφ προσφιλοῦς αὐτῷ Σάρρας.

Τὰ Παρίσια, τὸ ἔαρ, εἶναι ἢ κατ' ἐξοχὴν πόλις τῆς λαμπηδόνος καὶ τῆς πολυτελείας. Ἡ ὑψηλὴ κοινωνία ἐπανερχεται ἐκ τῶν σταθμῶν τῆς Μεσημβρίας, οἱ πλούσιοι ξένοι ἀφικνοῦνται, καὶ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἢ μεγαλούπολις ἀμφιέννυται ἐπίσημον, θαμβώδη στολὴν.

Ἡ Σάρρα ἐπανερχετο λοιπὸν κατὰ τὴν λαμπρὰν ὄραν τοῦ ἐνιαυτοῦ, ὅπως συμμερισθῆ τῆς μεγάλης ἑορτῆς. Ἐμελλε δ' ὡς ἐκ τῆς καλλονῆς αὐτῆς νὰ διαπρέψῃ ἐν τῷ κόσμῳ ἐκείνῳ ἐπισπωμένη τὸν θαυμασμὸν ἀπάντων, ζηλοτυπούμενη καὶ ἐγκωμιαζομένη. Ἐν τισιν ἡμέραις, ἐπανεῦρε τὴν εὐδιαθεσίαν της καὶ τὴν ἀνθηρὰν ὑγειάν της.

Ὁ στρατηγός, περιχαρής, ἀναλαβὼν τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν θέσιν του ἐν τῷ κόσμῳ ἐκείνῳ ἐν ᾧ εἶχε βιώσει, ἐπιζήτητος ἐξ αἰτίας τῆς ἀβρόφρονος συμπεριφορᾶς καὶ ἱπποτικότητός του, περιστοιχόμενος ἕνεκα τῆς νεαρᾶς συζύγου του, διὰ σκεδάζων διὰ λογαριασμόν του, ἐνόμιζεν ὅτι εὔρε τὸ ἀληθές τῇ Σάρρα ἀρμόζον στοιχεῖον. Καὶ ἀνευ φόβου, ἢ προκαταλήψεων, ἀφῆκεν αὐτὴν εἰς τὰς ὁρμὰς τῆς σθεναρᾶς ἐκείνης καὶ περιπαθοῦς νεότητος.

Ὁ βίος λοιπὸν τῆς Σάρρας ἔρρεεν ὡς ποταμὸς ἠδυτήτων. Ριφθεῖσα ἐν τῇ δίνῃ

τῶν ἑορτῶν ἀφέθη ἀγομένη μεθ' ὄλης τῆς ζέσεως τῆς ιδιοσυγκρασίας της. Ἦν ἀξιολάτρευτος, δι' ὃ καὶ παρὰ πάντων ἐλατρεύετο. Ἐπεσκίασε πάσας, αἱ κομψότεραι δὲ καὶ αἱ ὠραιότεραι γυναῖκες ὠμολόγουν τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς. Διατιθεῖσα μεγάλην περιουσίαν, οὐδέποτε ἐσκέπτετο εἰς λογαριασμούς, ἀλλ' ἐξεπλήρου πᾶσαν δαπανηροτάτην φαντασιοπληξίαν, πᾶσαν ἐπιθυμητὴν πολυτέλειαν, ἐν ἣ ὅμως ἔγνω νὰ τηρῇ ἐντελὴ καλαισθησίαν. Διὰ τακτικῆς σπανίας παρὰ ξένη, ἔδειξε πλουσίαν τινα ἀπλότητα οὐδέποτε δοῦσα ἀφορμὴν εἰς σκῶμμα.

Ὁ κόμης ἄλλως, ἦν ἔξοχος ὁδηγὸς δι' αὐτὴν, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ πεφωτισμένας συμβουλὰς μεγάλου δεσπότη, εἰθισμένου, διὰ τῆς ἐκ παραδόσεως φιλοκαλίας, οὐδέποτε νὰ ὑπερβαίῃ τὸ μέτρον. Ὁ πλήρης πόνων οὗτος βίος, διότι ὀλίγοι ἐργάζαιτο πονοῦσι τὸσφ, διὰ τῆς ἐργασίας των ὅσον οἱ ἀργοὶ διὰ τὰς ἡδονὰς των, ἤρесе λίαν τῇ Σάρρα, ἀποριφθεῖσα πάντῃ ὑπ' αὐτοῦ.

Ἀπότου ἦλθεν εἰς Παρισίους, ἢ κόμησσα σπανίως ἔβλεπε τὸν Σεβεράκ. Ὁ νεανίας ἤρχετο πᾶσαν πρωίαν εἰς τὸ γραφεῖον ἐργάζετο πολλάκις μετὰ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τῆς ὑπηρεσίας του παουούσης ἀπεσύρρετο. Οὐδέποτε, καίτοι παρακληθεὶς ἐπιμόνως ὑπὸ τοῦ κόμητος, συνήνεσε νὰ μείνῃ εἰς τὸ πρόγευμα. Εὔρισκεν αἰετοτε ἀφορμὴν ὑπεκφυγῆς.

Ὁ κόμης, αἰσθανόμενος τὴν κρυφίαν ἀπέχθειαν τῆς Σάρρας δὲν ἐτόλμα νὰ διατάξῃ, οὔτε νὰ βιάσῃ τὸν Πέτρον νὰ εὔρεθῃ ἀπέναντι αὐτῆς. Τακτικός, μεθοδικὸς γαλήνιος, ὁ Σεβεράκ ἤρχετο, ἐργάζετο καὶ ἀνεχώρει τὰς αὐτὰς ὥρας, διερχόμενος ἠσύχως, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ὑψώῃ τὴν φωνήν, ἂν εἶχε νὰ ὀμιλήσῃ τῷ σχετικόν πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν ὑπαξιωματικόν.

Ἡ κόμησσα ἔγνω ἐντελέστατα τὰς ἔξεις τοῦ ἀξιωματικοῦ ἤκουε τὸν ἐλαφρὸν βηματισμόν του, ὅτε περιεπάτει ἐν τῷ διαδρόμῳ, τῷ ἀγοντι ἐκ τοῦ γραφείου τοῦ κόμητος εἰς τὴν μεγάλην κλιμακὰ. Πολλάκις ἴστατο ὀπισθεν τῆς θύρας τοῦ καλλυνηρίου της, ἐτοιμὴ ν' ἀνοίξῃ ὅπως παραστῆ ἀπέναντι αὐτοῦ καὶ τὸν ἀτενίσῃ ἀλαζονικῶς. Παρωριζετο δέ, ὅτι οὐδέποτε ἔπραττε σφάλμα τι δυνάμενον νὰ τὸν ἐνοχοποιήσῃ, καὶ ἀπηλλάξετο διὰ τὴν ἀκριβείαν ταύτην τῶν καθηκόντων του. Ἐπεθύμει νὰ ἠδύνατο νὰ εἶπῃ τῷ στρατηγῷ:

« Ὁ κ. Σεβεράκ διέπραξεν ἐκείνην τὴν ἐναγῆ πράξιν, ἀλλ' οὐδέποτε ἔσχεν εὐκαιρίαν πρὸς τοῦτο.

Ἄπαξ ἢ δίς, περὶ τὰς ἑνδεκα ὥρας, ἐπιστρέφουσα ἐφιππος μετὰ τοῦ κόμητος, εἶχεν ἰδῆ αὐτὸν περιπατοῦντα ἐν τῇ ἀμῶδει αὐλῇ, περίξ τῶν ἀνθῶν, ὑποκλιναμένον δὲ πρὸ αὐτῆς σεβασμίως. Μάτην αὕτη τῷ ἀπέδωκε περιφρονητικὸν χαιρετισμόν. Οὐδὲν ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ νεανίου προῦδωκε τὰς ἐντυπώσεις του ἔμεινεν ἀπαθής.

Κατεχομένη ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ Σεβεράκ, διωκομένη ὑπὸ τῆς μορφῆς του, ἢ

